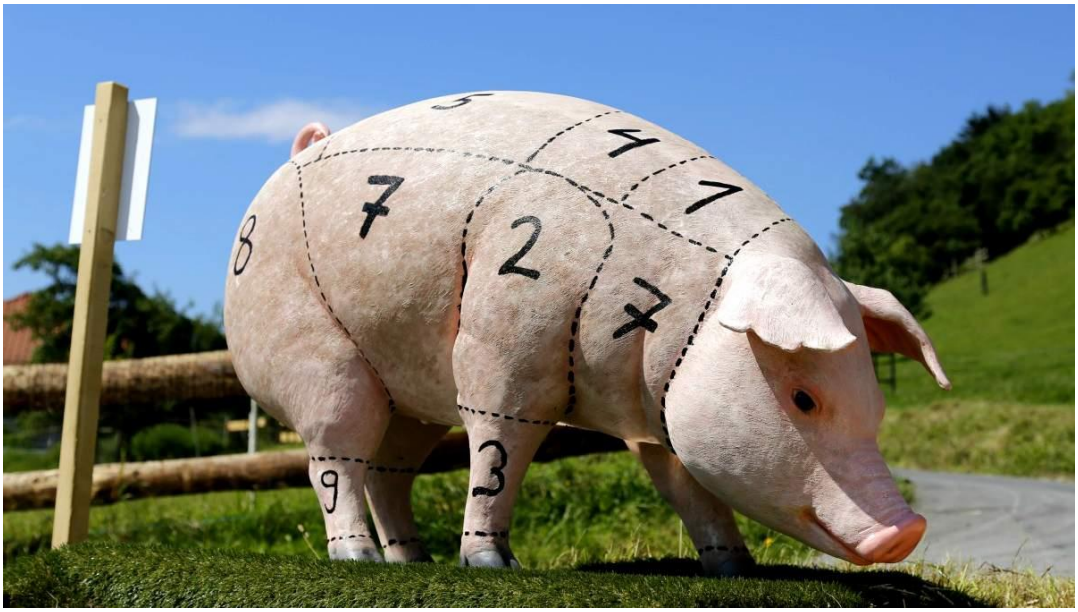
Περί ζωοφαγίας

Υπό Θ.Τ.

Περιεχόμενα

Προλεγόμενα 2
Εισαγωγή 3
Α. Πνευματικές παράμετροι 4
1. Μορύα 4
2. Μιχαήλ Ναΐμυ – Το βιβλίο του Μιρδάδ 8
3. Πλάτωνας Δρακούλης 9
Β. Περιβαλλοντικές παράμετροι 11
1. Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου 11
2. Χρήση γης & ύδατος 11
3. Αποψίλωση 12
4. Αντίσταση στα αντιβιοτικά 12
5. Υπάρχουν και άλλες επιπτώσεις 13
Γ. Ηθικές παράμετροι 13
1. Γνωρίζουν και αισθάνονται 15
2. Το ολοκαύτωμα των ζώων μέσα στα σύγχρονα, νόμιμα στρατόπεδα συγκέντρωσης 16
3. Η επέμβαση που κάνουμε πλέον στα ζώα είναι βάρβαρη και αφύσικη 16
4. Ηθική αυτουργία 18
Δ. Το ζήτημα της υγείας 18
Επιλεγόμενα 21

Σεπτέμβριος 2019

Προλεγόμενα

Εδώ και αρκετά χρόνια έχω παρατηρήσει όταν βρίσκομαι στη φύση ότι η τεράστια πλειοψηφία των άγριων ζώων που συναντώ, θηλαστικά, πουλιά, ψάρια, αμφίβια και ερπετά, φεύγουν όσο πιο γρήγορα μπορούν όταν αντιληφθούν να τα πλησιάζουν άνθρωποι.

Σκεπτόμενος ότι σκοπός μας πάνω στη Γη είναι να παρουσιάσουμε τον άνθρωπο-θεό που εκπέμπει αγάπη προς τα πάντα, λυπάμαι για τον τρόπο με τον οποίο τα ζώα σχετίζονται μ' εμάς: με φόβο.

Τα κατανοώ, όμως. Για χιλιάδες χρόνια τα κυνηγάμε, κυρίως για να τα φάμε.[1]

Αν σκοπός του ανθρώπου είναι να αποκαταστήσει την αγάπη στην πλάση, νομίζω ότι αυτή η αγάπη θα εκφράζεται προς όλα τα όντα, ζώα και φυτά, ακόμη και προς όσα δεν θεωρούμε όντα.

Ως εκ τούτου, θα ήθελα να κάνω την παρακάτω ενημέρωση σχετικά με την κατανάλωση ζώων.[2]

Πιστεύω ότι η σχέση μας με τα ζώα είναι, τελικά, ένα πνευματικό ζήτημα, καθώς ορίζει το πώς σχετιζόμαστε με την πλάση και το κατά πόσο εκφράζουμε την αγάπη μας προς αυτή και προς τα όντα που την κατοικούν.[3] Έχει επίσης και σοβαρές προεκτάσεις ευθύνης σχετικά με τον τεράστιο περιβαλλοντικό αντίκτυπο της κατανάλωσης ζώων για τροφή. Έχει, τέλος, και άλλες ηθικές προεκτάσεις.

Παρουσιάζω όλα αυτά παρακάτω.

---

[1] Θα μπορούσε κάποιος να υποθέσει ότι τα ζώα μάς φοβούνται εγγενώς, λόγω του μεγέθους μας. Αλλά αυτό δεν ισχύει. Ο Δαρβίνος κατέγραψε στο περίφημο ταξίδι του στα νησιά Γκαλάπαγκος, όπου τα ζώα δεν είχαν μέχρι τότε επαφή με ανθρώπους, τα εξής: «Μπορείς να τα πλησιάσεις όλα αρκετά ώστε να τα σκοτώσεις με μια βίτσα. Είναι περιττό να έχεις όπλο εδώ· χρησιμοποιώντας την κάννη, έσπρωξα ένα γεράκι από το κλαδί ενός δέντρου (...). Φαίνεται ότι τα πτηνά σε αυτό το αρχιπέλαγος, μη έχοντας μάθει ακόμα ότι ο άνθρωπος είναι πιο επικίνδυνο ζώο απ' ό,τι η χελώνα ή το ιγκουάνα, τον αγνοούν».

2 Έχει, νομίζω, αρκετή σημειολογία ότι συνήθως λέμε «τρώω/δεν τρώω κρέας» κι όχι «τρώω / δεν τρώω ζώα».

3 Ας προλάβω όποιον φέρει την αντίρρηση ότι «και τα φυτά νιώθουν πόνο», ότι, σύμφωνα με τη βιολόγο Lynn Margulis (Microcosmos), τα φυτά ανέπτυξαν νόστιμους καρπούς (βλέπε, π.χ., το ροδάκινο) γύρω απ' τους σπόρους, ώστε να προσελκύουν τα ζώα για να τα καταναλώνουν και να μπορούν να μεταφέρουν τους σπόρους σε νέα μέρη. Μ' αυτό τον τρόπο, τα φυτά κατορθώνουν κάτι ακατόρθωτο για τα ίδια: να μετακινούνται. Έτσι, ένα δέντρο *θέλει* να πάρεις τους καρπούς του, κοινώς, το φυτό *προσφέρει* το φαγητό. Βάσει αυτού, θεωρώ ότι η κατανάλωσή τους όχι μόνο νομιμοποιείται αλλά δείχνει και την οδό: ως άνθρωποι αγάπης, καλούμαστε να καταναλώνουμε την τροφή που προσφέρεται πάνω σ' αυτή τη Γη.

Εισαγωγή

Η μαζική εκτροφή ζώων προέρχεται από τη μετάβαση που έχει γίνει στον μέσο καταναλωτή του δυτικού (και όχι μόνο) κόσμου, όπου αποτελεί πια συνήθεια η κατανάλωση ζώων κάθε μέρα (ακόμη κι αν αυτό είναι π.χ. στη μορφή ζαμπόν).

Η καθημερινή αυτή διατροφή έχει οδηγήσει σε έκρηξη του αριθμού ζώων πάνω στον πλανήτη: Το 2011, σύμφωνα με την Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ, υπήρχαν στον κόσμο συνολικά 19 δισ. κότες, 1,4 δισ. βοοειδή, 1 δισ. γουρούνια και 1 δισ. πρόβατα (Economist, 27/7/11).

Από την άλλη, ο ανθρώπινος πληθυσμός έχει ήδη αυξηθεί πάρα πολύ σε αυτόν τον πλανήτη (είμαστε περίπου 7.7 δισεκατομμύρια αυτή την εποχή, με αυξητικές τάσεις και προβλέψεις για 10 δισ. ως το 2050).

Αν δεν διατηρηθεί στα καθ' ημάς αλλά εξαπλωθεί και στις «αναπτυσσόμενες» χώρες η συνήθεια της ζωοφαγίας σε συχνή βάση, αυτό θα σημάνει πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην ίδια μας τη δυνατότητα να διατηρούμε τη ζωή στον πλανήτη όπως τη γνωρίζουμε, καθώς το κρέας έχει σοβαρό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Ήδη σημαίνει.

Πώς σχετιζόμαστε με τα ζώα που εκτρέφουμε;

Για τις μονάδες παραγωγής τα ζωντανά αυτά, βόδια, γουρούνια, κότες, δεν είναι παρά απρόσωπα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται βάναυσα, με σκοπό τη μεγιστοποίηση του κέρδους και με σοβαρές ηθικές εκπτώσεις στην πορεία. Σφαγιάζονται καθημερινά κατά εκατομμύρια.

Για τον μέσο καταναλωτή, θαρρώ ότι δεν αποτελεί καν προϊόν σκέψης η κατανάλωση ζώων: είναι η πραγματικότητα στην οποία μεγάλωσε και την οποία έχει ενσωματώσει, μαζί με όλα τα νοητικά κατασκευάσματα που τη συνοδεύουν. Μια ευκολία και μια συνήθεια.

Για τον άνθρωπο που θέλει να κάνει μια πνευματική πορεία διεύρυνσης της αγάπης και της ευθύνης του; Για τον μαθητή του Ιωάννη, που εργάζεται για την αποκατάσταση των πάντων πάνω στον πλανήτη;

Ας απαντήσει ο καθένας στον εαυτό του.

Α. Πνευματικές παράμετροι

Παρουσιάζω παρακάτω τις επιπτώσεις που θεωρούν ότι έχει στην πνευματική εξέλιξη του ανθρώπου και του πλανήτη, εν γένει, η ζωοφαγία, ο Μορύα, ο Μιρδάδ (μέσω του Μιχαήλ Ναΐμυ) και ο Πλάτωνας Δρακούλης.

1. Μορύα

Κοινότητα της νέας εποχής[4]

148. Οι άνθρωποι δεν τρώνε πτώματα, και όμως τρώνε τα σφαγμένα ζώα. Πρέπει να ρωτήσει κανείς: "που είναι η διαφορά – ένα σφαγμένο ζώο δεν είναι πτώμα;". Συμβουλεύουμε να μη χρησιμοποιείτε κρέας, για λόγους ακριβώς προσαρμογής στον σκοπό. Πράγματι, καθένας κατανοεί ότι η χρήση κυττάρων που αποσυντίθενται είναι βλαβερή. Πότε, όμως, αρχίζει αυτή η αποσύνθεση; Κατά τη στιγμή της παύσης των λειτουργιών της ζωής, το σώμα χάνει την προστατευτική του ακτινοβολία και η αποσύνθεση αρχίζει αμέσως. Επομένως, η εγκόσμια σοφία για τη μη βρώση πτωμάτων είναι υποκριτική. Συνιστούμε αμυλώδεις τροφές, γαλακτοκομικά προϊόντα και λαχανικά, όπου υπάρχει λιγότερο αποσύνθεση.

Ισχύει ότι η διαδικασία ζωής των φυτών μοιάζει με αυτή των ζώων, αλλά κάποιος μπορεί να δει ότι η αποσύνθεση των φυτών αρχίζει πολύ αργότερα. Τα λαχανικά είναι καλύτερο να χρησιμοποιούνται είτε φρέσκα είτε αποξηραμένα σε μεγάλη θερμοκρασία Είναι καλύτερο να χρησιμοποιείται άζυμο ψωμί, φτιαγμένο χωρίς λίπη. Υπάρχουν αρκετές λιπαρές ουσίες στο βούτυρο και στα φυτικά λίπη.

Ο όρος σας "χορτοφαγία" είναι ατυχής· δίνει έμφαση σε έναν διαχωρισμό σύμφωνα με την αρχή και όχι σύμφωνα με την ουσία.

Στην κοινότητα, η τροφή πρέπει να είναι φυτική, γιατί τα μέλη της κοινότητας πρέπει να ακολουθούν την υπέρτατη προσαρμογή στον σκοπό.

Στο μονοπάτι, ας μην είμαστε λεπτολόγοι. Ας μην ξεχνάμε τη χρησιμότητα της ρητίνης σε όλες της τις μορφές. Στο μονοπάτι, ας θυμόμαστε ότι φαγητό δύο φορές την ημέρα είναι αρκετό. Ας μην καθόμαστε πολύ στο τραπέζι.

Agni yoga

166. Πρέπει να απέχουμε από το κρέας, με εξαίρεση τα καπνιστά κρέατα.

323. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η αποχή από το κρέας είναι ωφέλιμη. Όλα τα λαχανικά είναι κατάλληλα για τροφή, αλλά κάποια, όπως το σπαράγγι, το σέλινο και το σκόρδο, είναι κυρίως φαρμακευτικά.

348. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το κρέας δεν είναι επιθυμητό για τον οργανισμό, λόγω της βλάβης της πρόσληψης του νεκρού ιστού. Κάποιος μπορεί να επιτρέψει στον εαυτό του τα καπνιστά κρέατα, αλλά μόνο όταν ταξιδεύει. Αλλά, γενικά, θα συνιστούσα αποχή από το κρέας.

495. Ο καρκίνος είναι η μάστιγα της ανθρωπότητας και αναπόφευκτα θα εξαπλωθεί. Το κύριο μέτρο κατά του καρκίνου θα είναι η πρόληψη. Αυτοί που δεν χρησιμοποιούν κρέας, κρασί, καπνό ή ναρκωτικά· που διατηρούν αγνή την ψυχική ενέργεια· που περιστασιακά ακολουθούν μια δίαιτα γάλακτος· που καθαρίζουν το πεπτικό σύστημα και πίνουν το νερό του Λ. δεν χρειάζεται να ανησυχούν για τον καρκίνο.

4 Τα βιβλία παρατίθενται χρονολογικά. Ο αριθμός αναφέρεται στον αριθμό του κάθε αποσπάσματος. Οι μεταφράσεις δικές μας.

Ιεραρχία

67. Ο καπνός, και επίσης η δυσωδία από απορρίμματα ή κρέας που καίγονται, είναι πάντα επιβλαβή.[5]

Καρδιά

331. Η εκλέπτυνση της καρδιάς παροτρύνει κάποιον να σταματήσει να τρώει κρέας. Επιπλέον, μια κατανόηση του Λεπτοφυούς Κόσμου καθιστά ξεκάθαρη όχι μόνο τη βλάβη που προέρχεται από την καταβρόχθιση προϊόντων που αποσυντίθενται, αλλά αποκαλύπτει επίσης το είδος των γειτόνων που προσελκύει η αποσύνθεση. Στην πραγματικότητα είναι δύσκολο να αποφασιστεί τι είναι πιο επιβλαβές, η καταβρόχθιση του κρέατος ή οι ανεπιθύμητοι επισκέπτες που προσελκύει το κρέας. Παρ' ότι συγκριτικά λιγότερο επιβλαβή, ακόμη και τ' αποξηραμένα και καπνιστά κρέατα έχουν μια δυσωδία που προσελκύει πεινασμένα όντα από τον Λεπτοφυή Κόσμο, και αν αυτές οι οντότητες καλωσοριστούν με απεχθή ομιλία, προκύπτουν εξαιρετικά επιβλαβείς συσχετισμοί.

Όπως έχετε ακούσει, πολλοί άνθρωποι τρώνε το φαγητό τους σε σιωπή ή συνοδεύουν το γεύμα τους με επάξια κουβέντα. Φυσικά, καμία αποσύνθεση δεν επιτρέπεται· ακόμη και τα λαχανικά δεν πρέπει να αφήνονται να αποσυντεθούν. Οι άνθρωποι δεν χρειάζονται πολλά: δυο φρούτα, λίγα δημητριακά, και λίγο γάλα. Με αυτόν τον τρόπο κάποιος όχι απλώς εξαγνίζει τον εαυτό του εσωτερικά, αλλά ξεφορτώνεται και πολλούς ανεπιθύμητους γείτονες. Δεν πρέπει οι γιατροί που ερευνούν τρόπους να αντιμετωπιστούν ο καρκίνος και η πέτρα στη χολή να δώσουν προσοχή σε αυτές τις στοιχειώδεις προφυλάξεις; Οι άνθρωποι μιλούν για την καύση μυρωδικών και τη χρήση αρωμάτων, αλλά κάποια δηλητήρια που σκοτώνουν τη συνειδητότητα είναι ιδιαίτερα αρωματικά! Αυτή η έρευνα δεν πρέπει να λησμονηθεί.

Πύρινος Κόσμος Ι

188. Ακόμη και για μια απλή ακτινολόγηση, ο γιατρός προτείνει μια συγκεκριμένη δίαιτα. Ωστόσο, πόσο πιο ανεπαίσθητη είναι η επαφή με την Πύρινη Επικράτεια. Κάποιος πρέπει να προετοιμαστεί όχι μόνο μέσω δίαιτας, αλλά επίσης και μέσω άλλων εξωτερικών και εσωτερικών μέσων. Οι διατροφικές απαιτήσεις δεν είναι πολύπλοκες. Το κύριο πράγμα είναι η αποφυγή του αίματος, καθώς είναι ένα στοιχείο που εισάγει εκπορεύσεις ακατάλληλες για τον εκλεπτυσμένο οργανισμό. Αλλά ακόμη και σε περίπτωση ακραίας ανάγκης, κάποιος μπορεί να αποφύγει το αίμα χρησιμοποιώντας είτε αποξηραμένο είτε καπνιστό κρέας.

227. Οι άνθρωποι δεν πρέπει να κρατούν τίποτε σάπιο μέσα στα σπίτια τους. Η παρουσία της ζύμωσης ή του στάσιμου νερού προσελκύει ανεπιθύμητες οντότητες. Όταν η φωτογράφιση οντοτήτων του Λεπτοφυούς Κόσμου γίνει πιο εξελιγμένη, θα γίνει δυνατό να καταγραφεί στο φιλμ η διαφορά ανάμεσα στο περιβάλλον του τυριού ή του κρέατος και στο περιβάλλον ενός φρέσκου τριαντάφυλλου. Καθιστώντας περιττή κάθε διαφωνία, κάποιος μπορεί να δει ότι οι μορφές που προσελκύονται από το κρέας είναι αποκρουστικές.

---

5 Περί της δυσωδίας του κρέατος, προσωπική μου πείρα ύστερα από μακροχρόνια αποχή, είναι ότι πράγματι το κρέας που μαγειρεύεται μυρίζει πολύ άσχημα. Όταν θεωρούμε ότι το μαγειρεμένο κρέας μυρίζει ωραία, ενδεχομένως να μπερδεύουμε τη μυρωδιά του με τη μυρωδιά πραγμάτων που προστίθενται στην κατσαρόλα ή στα κάρβουνα και που όντως μυρίζουν ωραία (π.χ. λάδι, μπαχαρικά, λαχανικά). Όταν το κρέας μαγειρεύεται μόνο του, χωρίς καμία προσθήκη, νομίζω ότι ελάχιστοι βρίσκουν ωραία τη μυρωδιά του.

482. Στο Θιβέτ, τα άλογα ταΐζονται σάρκα λεοπάρδαλης για να γίνουν άγρια. Οι Ξατρίγιας του Ρατζπουτάν βασίζονται σε μια δίαιτα κρέατος για να διατηρήσουν το πολεμοχαρές πνεύμα τους. Αυτά τα δύο παραδείγματα από μόνα τους δείχνουν τη σημασία της κρεατοφαγίας. Οι άνθρωποι δεν σφάζουν τεράστιες ποσότητες βοοειδών λόγω μιας αίσθησης εκλέπτυνσης. Όπως οι τρωγλοδύτες, είναι έτοιμοι να καταβροχθίσουν αρκούδες. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η μαζική σφαγή ζώων γίνεται εν πλήρη συνειδήσει. Οι άνθρωποι γνωρίζουν ότι τα λαχανικά ή τα φρούτα παρέχουν περισσότερη ζωτική ενέργεια απ' ό,τι ένα κύπελλο γεμάτο αίμα, ωστόσο προτιμούν να τους σερβίρουν ματωμένο κρέας, απολαμβάνοντας πολύ αυτή την τραχύτητα. Δεν υπάρχει άλλο όνομα γι' αυτή τη φρενίτιδα της κατανάλωσης αίματος.

Οι άνθρωποι γνωρίζουν πολύ καλά ότι μια χούφτα σιτάρι ή κριθάρι αρκεί για να διατηρήσει τη ζωή, αλλά το ζωικό τους ένστικτο προσπαθεί να παρασύρει τα μυαλά τους πίσω σε μια κτηνώδη κατάσταση. Δεν προσπαθούν τα κτήνη να σκίσουν το ένα τον λαιμό του άλλου; Δεν παρακινεί το σκοτάδι τους ανθρώπους προς τις χαμηλότερες πράξεις; Ας μην ξεχνούμε ότι οι μαζικές δολοφονίες, είτε στον πόλεμο είτε στο σφαγείο, μολύνουν εξίσου την ατμόσφαιρα και βιάζουν τον Λεπτοφυή Κόσμο. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι κάθε συνειδητή δολοφονία ταρακουνά όλη την περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Επιπλέον, αυτές οι πράξεις ενδυναμώνουν τις δυνάμεις του σκότους και του χάους, διασπώντας τον ρυθμό. Πρέπει να αποφεύγουμε να διαταράσσουμε τον Λεπτοφυή Κόσμο με κάθε τρόπο. Μπορούμε να επιτρέψουμε μια δίαιτα με λαχανικά, αμυλώδη φαγητά και γάλα, επίσης με αυγά, τα πιο φρέσκα και σε υγρή κατάσταση. Γνωρίζετε πόσο απωθητική γίνεται η ίδια η όψη του κρέατος στον οργανισμό που έχει συνηθίσει μια χορτοφαγική δίαιτα. Έτσι, στην πράξη, κάποιος πρέπει να εξοικειώσει τον εαυτό του με την εκλέπτυνση και να θυμάται ότι ακόμη και ένας ελέφαντας ενισχύει τη δύναμή του τρώγοντας αποκλειστικά φυτά.

Δεν πρέπει κάποιος να σκέπτεται ότι ο κόσμος τρώει κρέας λόγω φτώχειας. Με ελάχιστη προσπάθεια ο καθένας μπορεί να αποκτήσει μια δίαιτα λαχανικών· επιπλέον, πολλά ιδιαίτερα θρεπτικά βότανα και ρίζες δεν αξιοποιούνται. Κάποιος μπορεί να μάθει πολλά παρατηρώντας συγκεκριμένα ζώα, γνωρίζουν πολύ περισσότερα για τις φυσικές τροφές απ' τον άνθρωπο τον κρεατοφάγο. Μην προβληματίζεστε αν ο λάτρης του αίματος χλευάζει τη φυτική διατροφή· μόνο να τον θυμάστε, διότι προέρχεται από το σκοτάδι. Πολλοί αδιαφορούν για το κρέας και εξαναγκάζονται προς αυτό λόγω άσχημων οικιακών συνθηκών. Δεν εννοούμε αυτούς. Αποδοκιμάζουμε τους συνειδητούς βρικόλακες και τους νεκροφάγους. Άρα, να είστε πιο απλοί και πιο εκλεπτυσμένοι στη διατροφή σας.

Πύρινος Κόσμος ΙΙ

69. Οι σκοτεινοί γνωρίζουν ότι για την προσέλκυση των δυνάμεων των χαμηλότερων σφαιρών η αποσύνθεση είναι απαραίτητη, και δημιουργούν με ευρηματικότητα τέτοια κέντρα σύγχυσης και σήψης. Γι' αυτόν τον λόγο συμβουλεύω εδώ και καιρό να μην κρατάτε στο σπίτι κρέας που αποσυντίθεται και φυτά που σαπίζουν, ούτε στάσιμο νερό.

408. Κάποιος δεν πρέπει να επιστρέψει σε μια διατροφή κρέατος, αν ο οργανισμός έχει ήδη συνηθίσει σε χορτοφαγική δίαιτα. Εξαιρέσεις μπορούν να γίνουν μόνο λόγω πείνας· αλλά συνήθως μια χούφτα αραβοσίτου ή ρυζιού μπορούν να βρεθούν. Οι άνθρωποι συχνά δεν υποπτεύονται πως το κρέας μπορεί να περιορίσει και να παραμορφώσει την αύρα. Αλλά μπορεί να γίνει αισθητή μια ενόχληση, ειδικά όταν ο οργανισμός έχει συνηθίσει στα πλεονεκτήματα μιας φυτικής διατροφής. Οι άνθρωποι συχνά διακρίνουν λιγότερα από τα ζώα αναφορικά με το φαγητό και την ποιότητά του. Ένας τέτοιος διαλογισμός είναι χρήσιμος στο μονοπάτι προς τον Πύρινο Κόσμο.

Ομ

277. Παρομοίως, όταν προτείνω μια χορτοφαγική δίαιτα, προφυλάσσω από την τροφοδοσία του λεπτοφυούς σώματος με αίμα. Η ουσία του αίματος εισχωρεί πλήρως σε όλο το σώμα και ακόμη και στο λεπτοφυές σώμα. Το αίμα είναι τόσο ανεπιθύμητο στη διατροφή, ώστε μόνο σε ακραίες περιπτώσεις επιτρέπουμε τη χρήση κρέατος που έχει αποξηραθεί στον ήλιο. Είναι επίσης δυνατόν να χρησιμοποιήσετε τα μέρη του ζώου όπου η ουσία του αίματος έχει πλήρως μεταλλαχθεί. Έτσι, το φυτικό φαγητό έχει σημασία επίσης για τη ζωή στον Λεπτοφυή Κόσμο.

Αδελφότητα

21. Κάθε τροφή που περιέχει αίμα είναι βλαβερή για την ανάπτυξη της λεπτοφυούς ενέργειας. Αν η ανθρωπότητα μπορούσε να απέχει από το να καταβροχθίζει νεκρά σώματα, η εξέλιξη θα μπορούσε να επιταχυνθεί. Οι λάτρες του κρέατος έχουν προσπαθήσει να αφαιρέσουν το αίμα, αλλά δεν έχουν καταφέρει να αποκτήσουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Το κρέας, ακόμη και με το αίμα αφαιρεμένο, δεν μπορεί να απελευθερωθεί πλήρως από τις εκπορεύσεις αυτής της ισχυρής ουσίας. Οι ακτίνες του ήλιου αφαιρούν αυτές τις εκπορεύσεις μέχρι ενός βαθμού, αλλά η διασπορά τους στον χώρο δεν δημιουργεί μικρό κακό επίσης. Προσπαθήστε να κάνετε ένα πείραμα ψυχικής ενέργειας κοντά σε ένα σφαγείο και θα λάβετε ενδείξεις οξείας τρέλας, για να μην αναφέρουμε τις οντότητες που προσκολλούνται στο εκτεθειμένο αίμα. Δεν έχει αποκληθεί άνευ βάσης το αίμα ιερό.

Έτσι, διάφορα είδη ανθρώπων μπορούν να παρατηρηθούν. Είναι πιθανό κάποιος να πειστεί ιδιαίτερα για το πόσο ισχυρός είναι ο αταβισμός. Η επιθυμία για τροφή που περιέχει αίμα ενισχύεται από τον αταβισμό, διότι πολλές προηγούμενες γενιές είχαν εμποτιστεί με αίμα. Δυστυχώς, οι κυβερνήσεις δεν δίνουν καμία σημασία στη βελτίωση της υγείας των πληθυσμών τους. Η κρατική ιατρική και υγιεινή βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο. Η επίβλεψη της ιατρικής δεν είναι καλύτερη από αυτή της αστυνομίας. Καμία νέα σκέψη δεν διεισδύει σε αυτούς τους παρωχημένους θεσμούς. Μπορούν μονάχα να διώκουν, δεν μπορούν να βοηθήσουν.

Άρα, στο μονοπάτι προς την Αδελφότητα, δεν πρέπει να υπάρχουν σφαγεία.

22. Ωστόσο, υπάρχουν άνθρωποι που μιλούν πολύ κατά της αιματοχυσίας, αλλά οι ίδιοι δεν έχουν αντίρρηση να τρώνε κρέας. Υπάρχουν πολλές αντιφάσεις μέσα στον άνθρωπο. Μόνο η τελείωση της ψυχικής ενέργειας μπορεί να προωθήσει την εναρμόνιση της ζωής. Η αντίφαση δεν είναι τίποτε άλλο παρά αταξία. Τα διαφορετικά στρώματα έχουν ανάλογα περιεχόμενα. Αλλά μια θύελλα μπορεί να ανακινήσει τα κύματα, και όχι πολύ γρήγορα μετέπειτα εγκαθιδρύεται ξανά το σωστό ρεύμα.

Υπεργήινο

372. Να θυμάστε, επίσης, ότι ένας μεγάλος αριθμός χρήσιμων οδηγιών διαστρεβλώνονται. Ας πάρουμε, για παράδειγμα, το ζήτημα της διατροφής. Είμαστε κατηγορηματικά κατά μιας διατροφής με κρέας. Η φυσιολογική πρόοδος της εξέλιξης έχει καθυστερήσει εν μέρει λόγω της κατανάλωσης κρέατος. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις, όπως μια έλλειψη φαγητού, όπου αποξηραμένο ή καπνιστό κρέας μπορεί να φαγωθεί ως έκτακτη ανάγκη.

2. Μιχαήλ Ναΐμυ – Το βιβλίο του Μιρδάδ

Κεφάλαιο Εικοστό Τέταρτο – Είναι νόμιμο να σκοτώνεις για να φας;

Όταν ο Σαμαντάμ και ο σφαγέας απομακρύνθηκαν, ο Μικαγιόν ρώτησε το Διδάσκαλο:

Μικαγιόν: Δεν είναι νόμιμο, Διδάσκαλε, να σκοτώσεις για να φας;

ΜΙΡΔΑΔ: Να τραφείς με τον θάνατο είναι να γίνεις τροφή για τον θάνατο. Να ζεις από τον πόνο των άλλων είναι να γίνεις λεία του πόνου. Έτσι έχει ορίσει η Πανθέληση. Μάθε το αυτό και διάλεξε την πορεία σου, Μικαγιόν.

Μικαγιόν: Αν μπορούσα να διαλέξω, θα διάλεγα να ζήσω όπως ο φοίνικας, με το άρωμα των πραγμάτων, όχι με τη σάρκα τους.

ΜΙΡΔΑΔ: Μια εξαίρετη εκλογή, πραγματικά. Πίστεψε, Μικαγιόν, πως έρχεται η μέρα όπου οι άνθρωποι θα ζούνε με το άρωμα των πραγμάτων, που είναι το πνεύμα τους, κι όχι με τη σάρκα τους και το αίμα τους. Κι αυτή η μέρα δεν είναι μακριά για τους αναζητητές.

Γιατί οι αναζητητές γνωρίζουν πως η ζωή της σάρκας δεν είναι παρά η γέφυρα για τη Ζωή πέρα από τη σάρκα.

Και οι αναζητητές γνωρίζουν πως οι τραχιές και ανεπαρκείς αισθήσεις δεν είναι παρά η τρύπα που κρυφοκοιτάζεις τον κόσμο της απειρόλεπτης και επαρκούς αίσθησης.

Κι οι αναζητητές γνωρίζουν ότι κάθε σάρκα που ξεσκίζουν πρέπει αναπόφευκτα να την μπαλώσουν, αργά ή γρήγορα, με τη δική τους σάρκα, και κάθε κόκαλο που συντρίβουν πρέπει να το ξαναχτίσουν με το δικό τους κόκαλο· και κάθε σταγόνα αίμα που χύνουν πρέπει να την ξαναγεμίσουν με το δικό τους αίμα. Γιατί αυτός είναι ο νόμος της σάρκας.

Κι οι αναζητητές θα ήθελαν να ‘ναι ελεύθεροι από τη δουλεία αυτού του νόμου. Γι’ αυτό περιορίζουν τις σωματικές τους ανάγκες στο ελάχιστο, περιορίζοντας έτσι και την οφειλή τους προς τη σάρκα, που είναι, αληθινά, μια οφειλή στον πόνο και τον θάνατο.

Ο αναζητητής αναχαιτίζεται από την ίδια του τη θέληση και την ανάταση, ενώ ο μη αναζητών περιμένει από τους άλλους να τον αναχαιτίσουν. Ένα πλήθος πράγματα, που είναι για τον μη αναζητητή νόμιμα, ο αναζητητής τα θεωρεί παράνομα για τον εαυτό του.

Ενώ ο μη αναζητών αρπάζει όλο και περισσότερα πράγματα, για να τα αποθηκέψει στην τσέπη του ή στην κοιλιά του, ο αναζητητής περπατάει τον δρόμο του, χωρίς τσέπη και με κοιλιά καθαρή από το αίμα και τους σπασμούς ενός πλάσματος.

Ενώ ο μη αναζητών κερδίζει —ή νομίζει πως κερδίζει— σε όγκο, ο αναζητητής κερδίζει σε φωτεινότητα πνεύματος και γλυκύτητα κατανόησης.

(…) Από τους δυο ανθρώπους που μοιράζονται μ’ ένα μοσχάρι το γάλα της μάνας αυτού του μοσχαριού, ο ένας κοιτάει το μοσχάρι με τη σκέψη πως η τρυφερή του σάρκα θα μπορούσε να προμηθέψει καλό κρέας σ’ αυτόν και τους φίλους του, για να γλεντήσουν στα γενέθλιά του που πλησιάζουν. Ο άλλος σκέφτεται το μοσχάρι σαν τον ομογάλακτο αδερφό του και γεμίζει από στοργή για το νεαρό ζώο και τη μάνα του.

Σας λέω, ο τελευταίος τρέφεται πραγματικά με το κρέας αυτού του μοσχαριού, ενώ ο πρώτος δηλητηριάζεται απ’ αυτό.

Ναι, πολλά πράγματα μπαίνουν στην κοιλιά, ενώ θα 'πρεπε να μπουν στην καρδιά.

(…) Πολύ λίγα πράγματα χρειάζεται το σώμα για να συντηρηθεί. Όσο λιγότερα του δίνετε, τόσο περισσότερα σας δίνει σε αντάλλαγμα. Όσο περισσότερα του δίνετε, τόσο λιγότερα σάς δίνει σ’ αντάλλαγμα.

Αληθινά, τα πράγματα έξω από το κελάρι σας και την κοιλιά σας σάς συντηρούν περισσότερο, παρά αν τα ‘χετε μέσα στο κελάρι σας και την κοιλιά σας.

Μα μιας και είστε ανίκανοι να ζήσετε με την ευωδιά μονάχα των πραγμάτων,

πάρτε άφοβα ό,τι έχετε ανάγκη —μα όχι περισσότερο— από τη γενναιότερη καρδιά της Γης. Γιατί η Γη είναι τόσο φιλόξενη και στοργική, που η καρδιά της είναι πάντα απλωμένη μπροστά στα παιδιά της.

Πώς αλλιώς μπορεί να 'ναι η Γη και πού θα μπορούσε να πάει έξω από τον εαυτό της, για να θρέφει τον εαυτό της; Η Γη πρέπει να θρέφει τη Γη κι η Γη δεν είναι μια φιλάργυρη οικοδέσποινα, αλλά το τραπέζι της είναι πάντα στρωμένο και γεμάτο απ' όλα.

Με τον ίδιο τρόπο που η Γη σάς καλεί στο τραπέζι της, μην κατακρατώντας τίποτε απ' όσα το χέρι σας μπορεί να φτάσει, έτσι και σεις πρέπει να προσκαλέσετε τη Γη στο τραπέζι σας και να της πείτε με απέραντη αγάπη κι ειλικρίνεια: «Ω, άφραστη μητέρα! Όπως συ άπλωσες την καρδιά σου μπροστά μου για να πάρω απ' αυτήν ό,τι μου χρειάζεται, έτσι κι εγώ απλώνω την καρδιά μου μπροστά σου για να πάρεις απ' αυτήν ό,τι σού χρειάζεται».

Αν αυτό είναι το οδηγό σου πνεύμα ενόσω τρως από την καρδιά της Γης, τότε λίγη σημασία έχει το τι τρως.

Μα αν αυτό είναι, αληθινά, το οδηγό σου πνεύμα, τότε θα 'πρεπε να 'χεις τη σοφία και την αγάπη να μη στερείς τη Γη από κανένα από τα παιδιά της, ιδιαίτερα εκείνα που ήρθαν για να νιώσουν την απόλαυση της ζωής και τον πόνο του θανάτου, εκείνα που έχουν φτάσει στο τμήμα του Δυαδισμού.

Γιατί και αυτά έχουν να κάνουν τον δρόμο τους, αργά και επίμοχθα, προς την Ενότητα. Κι ο δρόμος τους είναι μακρύτερος από τον δικό σας. Αν τα επιβραδύνετε στην πορεία τους, θα σας επιβραδύνουν στη δική σας πορεία.

Αμπιμάρ: Αφού όλα τα ζωντανά πλάσματα είναι καταδικασμένα να πεθάνουν, έτσι ή αλλιώς, γιατί θα 'πρεπε να 'χω ενδοιασμούς αν θα 'μαι εγώ η αιτία του θανάτου ενός ζώου;

ΜΙΡΔΑΔ: Εδώ είναι αληθινό πως όλα τα ζωντανά πλάσματα είναι καταδικασμένα να πεθάνουν, ωστόσο αλίμονο σε κείνον που γίνεται αιτία του θανάτου οποιουδήποτε ζωντανού πλάσματος.

Όπως δεν θα μου αναθέτατε ποτέ να σκοτώσω τον Ναρόντα, ξέροντας πως τον αγαπώ πολύ και πως δεν υπάρχει δίψα αίματος μέσα στην καρδιά μου, το ίδιο κι η Πανθέληση δεν θα ανέθετε σε κανένα να σκοτώσει ένα συνάνθρωπο ή ένα ζώο, έκτος αν τον βρει κατάλληλο σαν όργανο φόνου.

Όσο καιρό οι άνθρωποι θα 'ναι αυτό που είναι, θα υπάρχουν κλεψιές και ληστείες ανάμεσά τους και ψέματα και πόλεμοι και φόνοι και κάθε είδους σκοτεινά και κακά πάθη.

Μα αλίμονο στον κλέφτη και τον ληστή, και αλίμονο στον ψεύτη και τον πολέμαρχο και στον φονιά και σε κάθε άνθρωπο που κρύβει σκοτεινά και κακά πάθη στην καρδιά του. Γιατί αυτοί, όντας γεμάτοι συφορά, χρησιμοποιούνται από την Πανθέληση σαν μαντατοφόροι συφοράς.

Μα σεις, Αδελφοί μου, πρέπει να ξεπλύνετε τις καρδιές σας από κάθε σκοτεινό και κακό πάθος, για να σας βρει η Πανθέληση κατάλληλους να μεταφέρετε στον πονεμένο κόσμο το χαρμόσυνο μήνυμα της ανακούφισης από τον πόνο· το μήνυμα της νίκης· το μήνυμα της Ελευθερίας μέσα από την Αγάπη και την Κατανόηση.

3. Πλάτωνας Δρακούλης

Φως εκ των ένδον

Σελίδα 89: (...) Αυτή είναι η αληθινή *ορθόδοξος* Εκκλησία.[6] Όταν αυτή επικρατήση τότε η μάχαιρα θα παύση να χτυπά, τότε το μίσος θα σβήση και η δικόνοια θα μετατραπή σε αρμονία. Τότε αντί της ειδωλολατρείας[7] θα αναλάμψη η θρησκεία της

6 Μια *«διεθνής Εκκλησία* στηριζομένη επί του ανθρωπισμού και της αλληλεγγύης» (σ. 88).

7 Ειδωλολατρία στη σκέψη του Δρακούλη είναι «η αδυναμία ή η άρνηση να διεισδύσουμε

αγάπης και θα καταστή σεβαστή η ζωή έστω και αν εκπροσωπείται από το πιο ταπεινό από τα έμψυχα όντα. Τα είδωλα της κατωτάτης ζώνης,[8] μη βρίσκοντας τροφή στο χάριν δήθεν των αναγκών μας χυνόμενο αίμα, θα εξατμισθούν και θα παύσουν να μας ενοχλούν και να μας πειράζουν. Έτσι η σωτηρία κι η εξέλιξη της ψυχής θα επιτευχθή, διότι μ' αυτό τον τρόπο και μόνον μπορεί κανείς να επικοινωνή με τον ενδότερο Φοίβο, τον Φοίβο που έχει ταχθή να φωτίζη και να θερμαίνη τον καθέναν από εμάς.

Αλλά το πρώτο και απαραίτητο βήμα είναι η εγκατάλειψη της κρεοφαγίας, διά της οποίας τρέφεται όχι ο εσωτερικός λύχνος αλλά το εντός μας πνεύμα του περιορισμού και της αρνήσεως, το οποίο πληγώνει την διαίσθηση και μειώνει το ανάστημα του ανθρώπου. **Η αποχή από το κρέας είναι ο πρώτος σταθμός της οδού που άγει στη βασιλεία των Ουρανών.**[9]

Σελίδα 117: Η επανάκτηση, όμως, του χρυσού αιώνος δεν είναι δυνατή παρά μόνον διά της *"στενής πύλης"* και της καθάρσεώς μας από την κηλίδα του αίματος, την οποία χαράσσει ανεξίτηλα στην ψυχή μας η κατανάλωση κρέατος και η αγριότητα την οποία η έξη αυτή συνεπάγεται. Κανείς από όσους χύνουν αίμα ή τρέφονται με σάρκες δεν μπορεί να εισδύση στην κεντρική αλήθεια των πραγμάτων, ούτε να έχει προσπέλαση στο Δένδρο της Ζωής. **Οι Κύνες δεν εισέρχονται στην ιερή πόλη.**[10]

Σελίδα 139: (…) η όλο και περισσότερο και προς όλες τις κατευθύνσεις επεκτεινόμενη αποστροφή προς την αιματοχυσία, προς τα επιστημονικά βασανιστήρια δήθεν χάριν πειραμάτων, προς την σφαγή των ζώων χάριν δήθεν τροφής, αποτελούν προσπάθεια για την επάνοδο στην βασιλεία της αγάπης και της αλληλεγγύης.

Σελίδα 159: Η δίαιτα μπορεί να είναι καθαρή μόνο εάν συνίσταται από φυτικές ουσίες, και μάλιστα από καρπούς οι οποίοι αναπτύσσουν τον αναγκαίο ηλεκτρισμό, ώστε τα μόρια της σάρκας που τρέφεται από αυτά να κινητοποιούνται προς την πηγή του ηλεκτρισμού –τον Ήλιο–, για να αποκτά το νευρικό σύστημα εντεύθεν τη δύναμη της λειτουργίας που του ανήκει.

Σελίδα 194: Όμως η ανάβαση στο όρος δεν είναι δυνατή, παρά μόνο σ' εκείνον που έχει αποφασίσει να εξαγνίση την καρδιά του διά της δυνάμεως εκείνης που χαρακτηρίζει το αίσθημα της αγάπης προς ό,τι επί της Γης έχει ζώσα καρδιά. Ο εξαγνισμός δε της καρδιάς δεν είναι δυνατός, παρά μόνον εάν η απαιτουμένη τροφή είναι αναίμακτη.

Εκείνος που θα αποφασίση να ανεβή στο ενδότερο όρος –εκείνος που θέλει να έχη αιώνια ζωή και δύναμη–, εκείνος που θέλει να μην απορροφηθή από το εξωτερικό σκότος 1) απέχει από τροφή η οποία προϋποθέτει θάνατο, διότι η τροφή αυτή μιαίνει το νευρικό σύστημα και διαστρεβλώνει τη θέληση καθιστώντας την με αυτόν τον τρόπο ασυμβίβαστη με την θεία θέληση (…).[11]

στην ουσία» και «η απορρόφηση της προσοχής μας στα σύμβολα διά των οποίων μια ιδέα εξαγγέλλεται» (σ. 24). Καθώς αποπροσανατολίζει τον άνθρωπο απ' την ουσία των πραγμάτων (τα ένδον) στην επιφάνεια (στο έξω), είναι «ο μέγιστος κίνδυνος της ανθρωπίνης υποστάσεως» (σ. 117). Κατά τον Δρακούλη, οι εξωτερικές θρησκείες είναι επί το πλείστον ειδωλολατρικές.

8 Δηλαδή οι αυτόχθονες κάτοικοι του κατώτερου αστρικού.

9 Έμφαση στο πρωτότυπο.

10 Όπως πάνω.

11 Η σκέψη του Πλάτωνα Δρακούλη περί του σκοπού της *αποχρίστωσης* ενέχει βέβαια πολύ περισσότερα στοιχεία από, απλώς, την αποχή απ' την «κρεοφαγία». Παραθέτω για του λόγου το αληθές το (2) και το (3): 2) ατενίζει διηνεκώς προς τα ένδον, εκ των ένδον προσμένει φως και διακρίνει τα έξω ως σύμβολα των έσω, 3) αναγνωρίζει κάθε άνθρωπο –και σε χαμηλότερη κλίμακα κάθε άλλο έμψυχο ον– ως έκφραση της θείας ουσίας και, επομένως,

Στοιχεία Βιονομίας

Σελίδα 61: Εάν τρώγεις κρέας με τον συνεχή και γαληνιαίο πόθο όπως κάποια μέρα είσαι υπεράνω της ορέξεως αυτού, ευρίσκεσαι στην οδό της σωτηρίας, ενώ εάν απέχης της κρεοφαγίας αλλά εν τούτοις αισθάνεσαι την όρεξη του κρέατος ισχυρή, ευρίσκεσαι σε χειρότερη θέση από αυτούς που κρεοφαγούν κατά συνήθεια.

Β. Περιβαλλοντικές παράμετροι

1. Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου

Σύμφωνα με έρευνες που γίνονται αποδεκτές από την Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ, οι συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προέρχονται από ζώα είναι 7,1 γιγατόνοι ισοδύναμων CO_2[12] ανά έτος, δηλαδή το 14,5% όλων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Αυτό αναφέρεται μόνο στα ζώα, όχι σε όλες τις εκπομπές που αφορούν το φαγητό μας, όπως στην υπόλοιπη γεωργική παραγωγή ή την καλλιέργεια σε θερμοκήπια (φαγητό εκτός εποχής) ή τη μεταφορά τροφής από τη μια άκρη του πλανήτη στην άλλη.

Το ποσό δεν είναι αμελητέο. Σύμφωνα με έκθεση του ΟΗΕ που δημοσιεύει η Καθημερινή (9/8/2019), το σύστημα τροφής εκπέμπει συνολικά το 25%-30% των αερίων του θερμοκηπίου, οδηγώντας σε αυξανόμενη αλλαγή του κλίματος. Μάλιστα, όπως γράφει το άρθρο, ο ΟΗΕ προειδοποίησε ότι ο κόσμος πρέπει να στραφεί προς μια χορτοφαγική δίαιτα (η οποία έχει τις μισές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου), αν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή.

Πόσο πρέπει να μειωθεί η κατανάλωση; Μέχρι και 90% στον Δυτικό κόσμο ως το 2030, σύμφωνα με την πιο ολοκληρωμένη ίσως έρευνα που έχει γίνει επί του θέματος από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (Εφσυν, 11/10/18).

Το τι σημαίνει κλιματική αλλαγή, ας το κοιτάξει όποιος θέλει μέσα από τη δική του έρευνα (το κείμενο θα γίνει πολύ μεγάλο αν επεκταθώ). Ας πω μόνο ότι είναι μια παγκόσμια αλλαγή που κινείται πολύ γρηγορότερα από όσο τα χειρότερα σενάρια του Διακυβερνητικού Πάνελ για την Κλιματική Αλλαγή, τα οποία μιλούν, στη χειρότερη, για αύξηση της στάθμης της θάλασσας κατά 95 εκατοστά μέχρι το 2100. Ήδη φαίνεται ότι –εσκεμμένα ίσως– οι επιστήμονες παρουσίαζαν καλύτερα σενάρια απ' αυτό που συνέβαινε στην πραγματικότητα.[13]

2. Χρήση γης & ύδατος

Η εκτροφή ζώων χρειάζεται τεράστιες ποσότητες γης, πολύ περισσότερες από το αν τρώγαμε εμείς τις καλλιέργειες αντί να τις κάνουμε ζωοτροφές, καθώς χρειάζονται 8

δεν κάνει διάκριση μεταξύ των συμφερόντων του και των συμφερόντων των άλλων.

12 Πρόκειται για μονάδα μέτρησης, η οποία, για λόγους μεθοδολογίας, μετράει τις εκπομπές όλων των αερίων του θερμοκηπίου (π.χ. μεθάνιο) ως ανάλογα του διοξειδίου του άνθρακα (CO_2)

13 Μια πρόσφατη εικόνα περί τού τι διακυβεύεται από την κλιματική αλλαγή μπορείτε να δείτε εδώ, στο twitter του Νίκου Χρυσολωρά, διευθυντή του Bloomberg στις Βρυξέλλες.

κιλά στάρι για ένα κιλό βοδινό.[14] (Πηγή: Cunningham, W. & Cunningham, M.A., *Principles of EnvironmentalScience*, 2016, McGrawHillEducation).

Όσον αφορά τη χρήση νερού, η βιβλιογραφία δίνει πολλές και διάφορες τιμές, ανάλογα με τον ορισμό, τη μεθοδολογία κτλ. Οι τιμές που έχω δει για την εκτροφή ενός κιλού βοδινού ποικίλουν από 162 λίτρα (λέει η βιομηχανία βοδινού, μετρώντας μόνο το νερό που πίνουν τα ζώα στη ζωή τους) ή 15.000 λίτρα (UNESCO) έως και 150.000 λίτρα (Nature, 25/7/13), αν καταμετρηθεί όλος ο κύκλος ζωής (δηλαδή και το στάρι που χρειάζεται κτλ.).

Για το στάρι, οι τιμές είναι περίπου 800 λίτρα ανά κιλό, σύμφωνα με την UNESCO.

3. Αποψίλωση

Τα παραπάνω δείχνουν ξεκάθαρα γιατί η κατανάλωση ζώων οδηγεί στην αποψίλωση των δασών.

Αν ο πληθυσμός αυξηθεί στα 9-10 δισεκατομμύρια ως το 2050, όπως προβλέπουμε, και διατηρηθεί η ίδια κατανάλωση κρέατος, θα χρειαστεί να παράγουμε 56% παραπάνω τροφή απ' ό,τι το 2010, και άρα να μετατρέψουμε σε γεωργική έκταση μια περιοχή δύο φορές το μέγεθος της Ινδίας, σύμφωνα με έκθεση του ΟΗΕ που αναφέρει η Daily Mail (5/8/19).

Βλέπουμε όλοι τι έγινε με τον Αμαζόνιο εφέτος και τις περίπου 80.000 πυρκαγιές. Ποιος ωφελείται από τις πυρκαγιές αυτές, αναρωτιέται άρθρο του ΑΠΕ-ΜΠΕ (2/9/19); Μα φυσικά ο γεωργικός τομέας και οι κτηνοτρόφοι της Βραζιλίας, της χώρας με τη μεγαλύτερη εξαγωγή βοδινού στον κόσμο.

Εννοείται ότι οι πυρκαγιές αυτές θα έπρεπε να προσμετρώνται στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούνται από την κατανάλωση ζώων.

Ο Αμαζόνιος είναι ένα μέρος που κάθε τετραγωνικό του μέτρο φιλοξενεί αμέτρητες υπάρξεις, ένας πραγματικός παράδεισος ζωής και βιοποικιλότητας, που εξαφανίζεται για να παράγονται και άλλα χάμπουργκερ.

4. Αντίσταση στα αντιβιοτικά

Σε πολλές χώρες του κόσμου, το 80% των αντιβιοτικών που παράγονται χορηγούνται σε ζώα που εκτρέφονται, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ).

Γιατί χρησιμοποιούνται τόσο πολλά αντιβιοτικά στην εκτροφή ζώων; Μα, φυσικά, λόγω του ανθυγιεινού τρόπου εκτροφής τους.

Αυτό σημαίνει πως, πολύ πιθανόν, όταν κάποιος τρώει ζώα που εκτρέφονται, να τρώει και κάποιας μορφής αντιβίωση, με ό,τι συνέπειες μπορεί να έχει αυτό για την υγεία.[15]

---

14 Ανάλογα, φυσικά, με τη μέθοδο εκτροφής. Η συγκεκριμένη τιμή αφορά τις ΗΠΑ.

15 Το ίδιο ισχύει και για τα ψάρια που προέρχονται από ιχθυοκαλλιέργειες, μαζί με τη προσθήκη ουσιών που έχουν οιστρογονική δράση (Celia A. Hoga, Fernanda L. Almeida & Felix G. R. Reyes (2018) A review on the use of hormones in fish farming: Analytical methods to determine their residues, *CyTA – Journal of Food*, 16:1, 679-691), οι οποίες χρησιμοποιούνται συνήθως για να μετατρέψουν όλα τα ψάρια σε θηλυκά, καθώς γίνονται μεγαλύτερα κι έχουν περισσότερο λίπος.

Σίγουρα έχει συνέπειες στο περιβάλλον, καθώς οι ιοί αναπτύσσουν *ανθεκτικότητα* στα αντιβιοτικά με τον καιρό – ο ΠΟΥ κάλεσε το 2017 όλους τους εκτροφείς ζώων να σταματήσουν να χορηγούν αντιβιοτικά σε υγιή ζώα (όπως είναι η συνήθης πρακτική), με σκοπό να αντιμετωπιστεί αυτό το αυξανόμενο πρόβλημα, που έχει χαρακτηριστεί από τον ΟΗΕ μια κατάσταση παγκόσμιας έκτακτης ανάγκης.

5. Υπάρχουν και άλλες επιπτώσεις

Σκοπός της παρουσίασης αυτής δεν είναι να εξαντλήσει ένα θέμα για το οποίο θα μπορούσαν να γραφούν διατριβές. Όποιος ενδιαφέρεται ας κάνει περαιτέρω έρευνα, υπάρχουν πολλές αξιόπιστες πηγές στο Διαδίκτυο. Ενδεικτικά, ο ενδιαφερόμενος αναζητητής μπορεί να ψάξει για τις ακόλουθες περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εκτροφή ζώων:

- Για τη μόλυνση υδάτων
- Για την εξαφάνιση ειδών
- Για την κατανάλωση ενέργειας
- Για την ατμοσφαιρική ρύπανση

Ας τελειώσω με το παρακάτω:

> *«Ο τομέας της εκτροφής ζώων είναι από τους κύριους επιβαρυντικούς παράγοντες σε πολλά οικοσυστήματα και στον πλανήτη ως σύνολο. Παγκοσμίως, είναι μια από τις μεγαλύτερες πηγές αερίων του θερμοκηπίου και μια από τις κύριες αιτίες απώλειας της βιοποικιλότητας, ενώ στις ανεπτυγμένες και τις αναδυόμενες κοινωνίες, είναι ίσως η κύρια αιτία μόλυνσης των υδάτων»*, σύμφωνα με την έκθεση «Η μεγάλη σκιά της εκτροφής ζώων» του Οργανισμού Τροφής και Γεωργίας του 2006, την πιο ολοκληρωμένη που έχει γίνει για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της εκτροφής ζώων.

Γ. Ηθικές παράμετροι

Δεν μας αρέσει να θεωρούμε τα ζώα, τα οποία έχουμε μετατρέψει σε σκλάβους μας, ως ίσους μας.

- Κάρολος Δαρβίνος

Η ηθική διάσταση του ζητήματος αφορά σε μεγάλο βαθμό τις συνθήκες κράτησης των ζώων στις σύγχρονες μονάδες εκτροφής. Μέσα στα χρόνια έχουν διαρρεύσει χιλιάδες εικόνες κτηνωδίας και βασανισμού ζώων. Αναπαράγω δυο-τρεις, γιατί οι εικόνες έχουν τη δύναμή τους.

Αφαίρεση ράμφους, κοινή πρακτική στη βιομηχανία πουλερικών.

Ψάρια που πεθαίνουν από ασφυξία

~*~

Ας δούμε κάποιες επιμέρους παραμέτρους.

1. Γνωρίζουν και αισθάνονται

Η ηθική διάσταση προκύπτει από τις έρευνες που υποδεικνύουν ότι ζώα όπως τα γουρούνια είναι πανέξυπνα και υποφέρουν. Παραθέτω από σχετικό άρθρο (*Εξυπνότερα τα γουρούνια από τους σκύλους*, *Το Βήμα*, 15/06/15):

Ζώα με υψηλή νοημοσύνη είναι τα γουρούνια, καθώς σύμφωνα με νέα μελέτη αμερικανών νευροεπιστημόνων από το Πανεπιστήμιο του Έμορι, συγκεντρώνουν μεγαλύτερο δείκτη νοημοσύνης από τους σκύλους, ενώ είναι σε θέση να λύνουν προβλήματα και γρίφους όπως οι χιμπαντζήδες.

Οι ερευνητές ευελπιστούν ότι τα ευρήματά τους θα κάνουν τον κόσμο να αλλάξει γνώμη για τα πανέξυπνα ζώα, τα οποία εκτρέφονται κυρίως για το κρέας τους.

«Μέσα από τη μελέτη μας διαπιστώσαμε ότι τα γουρούνια μοιράζονται μια σειρά από γνωστικές ικανότητες με μερικά από τα εξυπνότερα είδη του ζωικού βασιλείου όπως π.χ. οι σκύλοι, οι χιμπαντζήδες, οι ελέφαντες, τα δελφίνια, ακόμα και οι άνθρωποι» εξηγεί η δρ Λόρι Μαρίνο, μία εκ των συγγραφέων της μελέτης.

«Υπάρχουν επιστημονικές αποδείξεις, οι οποίες οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ίσως θα πρέπει να ξανασκεφτούμε τη σχέση μας με τα ζώα αυτά», υπογραμμίζει η ειδικός.

Φυσικά αυτό δεν σημαίνει, κατά την ταπεινή μου γνώμη, ότι τα λιγότερο έξυπνα ζώα είναι πιο κατάλληλα για σφαγή… Ας σημειώσω πως, παρά τη γενικευμένη εντύπωση για το αντίθετο, έχουν γίνει πάρα πολλές έρευνες που έχουν πλέον τεκμηριώσει ότι τα ψάρια είναι επίσης έξυπνα, μέχρι το βαθμό να παρουσιάζουν προσωπικότητα (Independent, 25/9/17), και επίσης –το προφανές– νιώθουν πόνο (Brown, C. (2015). Fish intelligence, sentience and ethics. *Animal cognition*, 18(1), 1-17). Ιδού, παρακάτω, φωτογραφία από ψάρι που σπάει ένα στρείδι σε ένα βράχο με το στόμα του (δηλαδή, χρησιμοποιεί εργαλείο – πηγή για περισσότερες πληροφορίες, National Geographic).

Επιπλέον, έχει καταγραφεί ήδη από τον Δαρβίνο ότι τα ζώα έχουν πολύπλοκα συναισθήματα. Για όποιον ενδιαφέρεται για περισσότερα, τον παραπέμπτω στο πρόσφατα μεταφρασμένο στα ελληνικά βιβλίο «Η μυστική ζωή των ζώων» του Peter Wohlleben (εκδόσεις Πατάκη), όπου ο συγγραφέας έχει καταγράψει περιπτώσεις ζώων που εκφράζουν ευγνωμοσύνη, θάρρος, λαχτάρα, πόνο, φόβο, πένθος, ντροπή και

μεταμέλεια και άλλα πολλά.[16]

2. Το ολοκαύτωμα των ζώων μέσα στα σύγχρονα, νόμιμα στρατόπεδα συγκέντρωσης

Η παγκόσμια ροπή είναι πλέον τα ζώα να εκτρέφονται στις λεγόμενες «συστηματικές μονάδες», δηλαδή σε κλειστούς χώρους όπου βρίσκονται εγκλωβισμένα. Με τη ματιά των ίδιων των ζώων πρόκειται για φυλακές ή, μάλλον, για στρατόπεδα συγκέντρωσης, αφού τα ζώα στοιβάζονται κυριολεκτικά, χωρίζονται απ' τους γονείς τους κι οδηγούνται σε συστηματική σφαγή. Τα αγχωμένα ζώα αναπτύσσουν τοξίνες στο κρέας τους (Euronews, 22/7/16) και γι' αυτό ο νόμος ορίζει ότι τα ζώα πρέπει ν' αναπαύονται για 24 ώρες πριν από τη σφαγή, ώστε να είναι κατάλληλα για κατανάλωση (Επιθεώρηση Κτηνοτροφικής Παραγωγής). Δηλαδή, θεωρούμε ότι το άγχος μιας ζωής μπορεί να φύγει μέσα σε 24 ώρες…

Το άρθρο της Αλεξάνδρας Δημοπούλου με τίτλο «Όταν ξεχνιούνται οι έννοιες συμπόνια και πρόοδος» αποτυπώνει αυτή την πλευρά. Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

Κρατούμενοι, κρατούμενοι, κρατούμενοι…

Προς βασανισμό και χρήση. Κρατούμενοι που αποφέρουν κέρδη. Κρατούμενοι νόμιμα. Κρατούμενοι, φυσικά πρόσωπα, που λόγω της διαφορετικής φυσιολογίας τους αδυνατούν να υπερασπιστούν τον εαυτό τους και έτσι δεν θα έχουν ποτέ τη δυνατότητα απελευθέρωσης. Ποτέ δεν θα έχουν τη δυνατότητα να γιορτάσουν το κλείσιμο των στρατοπέδων βασανιστηρίου και θανάτου τους. Είναι ακριβώς αυτό που εμείς ως άνθρωποι με την ανώτερη λογική εκμεταλλευόμαστε, με τρόπο που προσβάλλει ακριβώς αυτή την υποτιθέμενη ανωτερότητά μας.

(…)

Ακόμα και η εκκλησία, η ορθόδοξη χριστιανική εκκλησία, υποστηρίζει πως ο Θεός της Αγάπης και της συμπόνιας διαχωρίζει τα μη ανθρώπινα όντα ως μη έχοντα ψυχή και μας τα παραθέτει σ' εμάς τους ανθρώπους προς χρήση για μια καλή ζωή. Στον παράδεισο δε, θα περιμένει μόνο ανθρώπους που έχουν τηρήσει τις εντολές του και δεν έχουν εγκληματήσει εναντίον ανθρώπων και μόνο.

3. Η επέμβαση που κάνουμε πλέον στα ζώα είναι βάρβαρη και αφύσικη

Δεν θα μιλήσω για τη γενετική τροποποίηση, αλλά για κάτι πιο παλιό αλλά όχι ιδιαιτέρως γνωστό. Ήδη από τη δεκαετία του 1920 είναι κοινή μια πρακτική τοποθέτησης κάνουλας στο στομάχι των αγελάδων για τη μελέτη της πέψης τους – είναι οι λεγόμενες «cannulated cows». Σχετικό βίντεο (από το Euronews, διάρκεια 1 λεπτό) μπορείτε να δείτε εδώ, και ένα άρθρο στα ελληνικά που μιλάει για την πρακτική εδώ. Ιδού η φωτογραφία μιας τέτοιας δύσμοιρης αγελάδας:

[16] Κυκλοφορεί, επίσης, από τις ίδιες εκδόσεις το εξαιρετικό βιβλίο «Η μυστική ζωή των δέντρων», που παρουσιάζει τα τελευταία ευρήματα στον χώρο της δασολογίας, τα οποία καταδεικνύουν ότι τα δέντρα στο δάσος είναι ένας ενωμένο ον, ένας υπεροργανισμός, με καταγεγραμμένη επαφή και επικοινωνία μεταξύ τους.

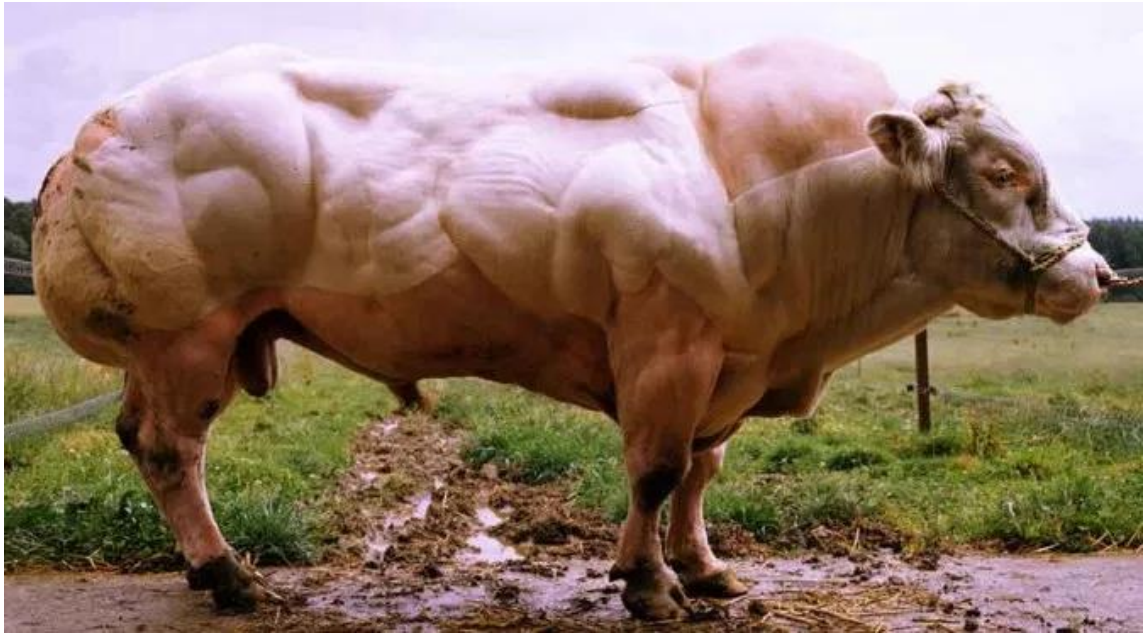

Δεν θα παραθέσω εδώ τη μακάβρια εικόνα τού πώς γίνεται. Όποιος θέλει, μπορεί να τη δει εδώ.

Σκοπός της πρακτικής είναι, φυσικά, να δούμε πώς μπορούμε να εκμεταλλευτούμε καλύτερα τις αγελάδες, και όχι η ευημερία τους.

Από τη ροπή προς τη μεγιστοποίηση του κέρδους, ξεπήδησε και η λεγόμενη «υπεραγελάδα». Δεν είναι προϊόν γενετικής τροποποίησης, αλλά επιλεκτικής αναπαραγωγής (όρος που όταν αναφέρεται σε ζώα και φυτά θεωρείται θετικότατος, ενώ εφαρμοσμένος στους ανθρώπους ονομάζεται «ευγονική» και θεωρείται –και είναι– ιστορικό μίασμα).

Ιδού μια υπεραγελάδα (οκ, ταύρος είναι το συγκεκριμένο, αλλά γίνεται και σε αγελάδες):

Και ιδού ένα βίντεο από το National Geographic (διάρκεια 4.43) που τις δείχνει στην πράξη. Παράγουν περισσότερο γάλα, αλλά έχουν πολύ συχνά προβλήματα υγείας, σύμφωνα με την PETA.

4. Ηθική αυτουργία

Θεωρώ πως, παρ' ότι τα παραπάνω δεν τα πράττουμε άμεσα εμείς οι ίδιοι, εφόσον επιλέγουμε την κατανάλωση ζώων φέρουμε ευθύνη για τη διατήρηση αυτών των πρακτικών, με όλα τα δεινά που φέρνουν όχι μόνο στα ζώα, αλλά και σε όλον τον πλανήτη. Παραθέτω τα εξαιρετικά λόγια της Προσκυνήτριας της Ειρήνης πάνω στο θέμα (πλήρες κείμενο στα αγγλικά εδώ, σελ. 13-14 & 113).

Ξεκίνησα να συνειδητοποιώ ότι δεν υπάκουα σε έναν από τους κανόνες της ζωής μου, που λέει: δεν θα ζητήσω από κανέναν να κάνει για μένα πράγματα που θα αρνιόμουν να κάνω η ίδια. Λοιπόν, δεν θα σκότωνα κανένα πλάσμα – δεν θα σκότωνα ακόμη κι ένα κοτόπουλο ή ένα ψάρι – και άρα σταμάτησα άμεσα να τρώω κάθε σάρκα.

Δεν έχω φάει σάρκα για πολλά χρόνια, κρέας, ψάρι ή πουλερικό. Έχω μάθει έκτοτε ότι είναι κακό για την υγεία, αλλά εκείνη την περίοδο απλώς επέκτεινα την αγάπη μου ώστε να συμπεριλάβει όχι μόνο τους συνανθρώπους μου, αλλά όλα τα πλάσματα, και άρα σταμάτησα να τα βλάπτω και σταμάτησα να τα τρώω.

Δεν γνώριζα εκείνη την περίοδο ότι η βρώση σάρκας είναι κακή για το πνεύμα. Ήξερα απλώς ότι ήταν κάτι που δεν μπορούσα να κάνω πλέον, καθώς ήταν ενάντιο σε έναν από τους κανόνες της ζωής μου. Ύστερα έμαθα λίγο αργότερα από έναν γιατρό ότι η βρώση σάρκας αφήνει δηλητηριώδη κατάλοιπα στο σώμα, το οποίο επίσης θα με έκανε χορτοφάγο. Πιστεύω στην εξάσκηση της πρόληψης, καθώς το σώμα είναι ο ναός του πνεύματος.

Ύστερα έμαθα από έναν καθηγητή πανεπιστημίου, που έγραψε ένα βιβλίο πάνω στο θέμα, ότι χρειάζεται πολύ περισσότερη γη για να εκτραφούν τα πλάσματα που τρώμε απ' ό,τι θα χρειαζόταν για να καλλιεργήσουμε φρούτα, λαχανικά ή δημητριακά. Καθώς θέλω να τρέφεται ο μέγιστος αριθμός των παιδιών του Θεού, κι αυτό επίσης θα με είχε κάνει χορτοφάγο.

(…)

Δεν λαχταρώ να φάω σάρκα ζώου, όπως ο μέσος άνθρωπος δεν λαχταρά να φάει σάρκα ανθρώπου. Νομίζω ότι οι περισσότεροι ειρηνιστές – για την ακρίβεια, οι περισσότεροι σύγχρονοι άνθρωποι – δεν θα έτρωγαν σάρκα αν έπρεπε οι ίδιοι να σκοτώσουν το πλάσμα.

Δ. Το ζήτημα της υγείας

Είναι πάρα πολύ συχνή η ρήση ότι «το κρέας είναι καλό για την υγεία», ότι είναι «απαραίτητο» και ότι «το λένε όλοι οι γιατροί». Είναι έτσι όμως;

Έρευνα του Harvard που δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 2019 συνδέει άμεσα την κατανάλωση κόκκινου κρέατος με πιθανότητα πρόωρου θανάτου, ενώ ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) έχει πλέον κατηγοριοποιήσει το κρέας ως «πιθανώς καρκινογόνο» και το επεξεργασμένο κρέας (δηλαδή αυτό που 'χει υποστεί οποιαδήποτε

επεξεργασία, π.χ. ζαμπόν, καπνιστά, με συντηρητικά, με προσθετικά γεύσης), ως «καρκινογόνο».

Από την άλλη, υπάρχουν πολλές έρευνες που δείχνουν ότι μια φυτική διατροφή έχει πολλά οφέλη για την υγεία. Για παράδειγμα, άρθρο της Καθημερινής (25/06/18) με τίτλο «Τα τελευταία ευρήματα για τα οφέλη της φυτοφαγικής διατροφής στην υγεία», αναφέρει χαρακτηριστικά:

Στο τελευταίο συνέδριο «Nutrition 2018» της Αμερικανικής Εταιρείας για τη Διατροφή στη Βοστώνη του Ιούνιο παρουσιάσθηκαν τα πιο πρόσφατα ευρήματα διαφόρων επιστημονικών μελετών, που αναδεικνύουν αυτά τα οφέλη. Ακολουθούν ενδεικτικά και συνοπτικά μερικές από τις πιο σημαντικές επιστημονικές ανακοινώσεις:

Η κατανάλωση περισσότερων φυτικών πρωτεϊνών και λιγότερων ζωικών σχετίζεται με μειωμένο κίνδυνο για καρδιοπάθεια (στεφανιαία νόσο): Ολλανδική έρευνα, με επικεφαλής τον δρα Κιμ Μπράουν του Ιατρικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Έρασμος, που πραγματοποιήθηκε σε σχεδόν 6.000 άτομα σε βάθος 13 ετών, δείχνει ότι όσοι τρώνε περισσότερες πρωτεΐνες φυτικής προέλευση αντί για ζωικές, έχουν μικρότερο καρδιαγγειακό κίνδυνο.

Η κατανάλωση περισσότερων φυτικών πρωτεϊνών και λιγότερων ζωικών σχετίζεται με λιγότερες πλάκες στις αρτηρίες, άρα, με μειωμένο καρδιαγγειακό κίνδυνο. Βραζιλιάνικη έρευνα, με επικεφαλής τη δρα Ντίρκε Μαρία Μαρτσιόνι της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου του Σάο Πάολο, που πραγματοποιήθηκε σε περίπου 4.500 ενηλίκους, βρήκε ότι όσοι καταναλώνουν τακτικά περισσότερες φυτικές πρωτεΐνες, έχουν κατά μέσο όρο σχεδόν 60% μικρότερη πιθανότητα να εμφανίσουν δυνητικά επικίνδυνες πλάκες ασβεστίου στο εσωτερικό των αρτηριών τους, σε σχέση με όσους καταναλώνουν περισσότερες ζωικές πρωτεΐνες.

Η φυτοφαγία μειώνει πολλούς παράγοντες κινδύνου για καρδιοπάθεια και διαβήτη. Αμερικανική μελέτη, με επικεφαλής τη δρα Σαμίρα Ταλεγκαουκάρ της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Τζορτζ Ουάσιγκτου, δείχνει ότι οι φυτοφάγοι έχουν λιγότερους παράγοντες κινδύνου για καρδιοπάθεια και διαβήτη. Μεταξύ άλλων, έχουν μικρότερο δείκτη μάζας σώματος, μικρότερη περιφέρεια μέσης, λιγότερο κοιλιακό λίπος, χαμηλότερη χοληστερίνη και χαμηλότερο σάκχαρο, σε σχέση με όσους τρώνε κρέας.

Όσοι ακολουθούν φυτοφαγική δίαιτα αδυνατίζουν περισσότερο και ταχύτερα. Αμερικανική έρευνα με επικεφαλής τη δρα Αμπίκα Σατίγια της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ, η οποία μελέτησε περισσότερους από 125.000 ανθρώπους σε διάστημα τετραετίας, δείχνει ότι οι φυτοφαγικές δίαιτες με τροφές ποιότητας (που βασίζονται σε πλήρη δημητριακά, φρούτα, λαχανικά, ξηρούς καρπούς κ.α.) έχουν ως αποτέλεσμα μικρότερο βάρος, σε σχέση με δίαιτες που περιλαμβάνουν επεξεργασμένα δημητριακά, τηγανητά, γλυκά κ.α.

Όσο πιο ποιοτική είναι η φυτοφαγική διατροφή, τόσο μικρότερος είναι ο κίνδυνος πρόωρου θανάτου. Δεν έχει σημασία μόνο η φυτοφαγία, αλλά και η ποιότητά της. Έτσι, μια αμερικανική έρευνα, με επικεφαλής του δρα Φανγκ Ζανγκ της Σχολής Επιστήμης της Διατροφής του Πανεπιστημίου Ταφτς, η οποία πραγματοποιήθηκε σε σχεδόν 30.000 ενηλίκους, δείχνει ότι οι καλύτερες δυνατές επιλογές από ποιοτική άποψη στα προϊόντα της φυτοφαγικής διατροφής μειώνουν κατά 30% την πρόωρη θνησιμότητα και αυξάνουν τις πιθανότητες μακροζωίας. Σύμφωνα με τη μελέτη, η ποιότητα της φυτοφαγικής διατροφής είναι πιο σημαντική απ' ό,τι η ποιότητα της ζωικής διατροφής, καθώς αν κανείς τρώει ζωικά προϊόντα υψηλής ποιότητας μικρό μόνο όφελος έχει στη θνησιμότητά

του. Ιδίως για τους ανθρώπους με χρόνιες παθήσεις, η έρευνα δείχνει ότι η φυτοφαγική και παράλληλα ποιοτική διατροφή έχει μεγάλο όφελος.

Εννοείται ότι η μεταβολή προς μια δίαιτα που δεν περιέχει ζώα θέλει προσοχή, αρκετή έρευνα, και χρόνο, καθώς πρέπει να καλύπτονται οι ανάγκες του οργανισμού σε σίδηρο, βιταμίνη Β12 και άλλα στοιχεία. Το παραπάνω ισχύει ακόμη περισσότερο για δίαιτες χωρίς κανένα ζωικό υποπροϊόν (vegan). Αλλά, τελικά, όταν κάποιος επιμένει ότι «το κρέας κάνει καλό στην υγεία», μάλλον δεν έχει ενημερωθεί επαρκώς και ίσως, απλώς, επαναλαμβάνει μια εντύπωση.

Ενώ όλα τα παραπάνω θα έπρεπε να οδηγήσουν, νομίζω, σε συγκεκριμένες πολιτικές σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, αυτό φυσικά σκοντάφτει πάνω στα συμφέροντα. Για παράδειγμα, τον Μάρτιο του 2019, ο ΠΟΥ αναγκάστηκε να αποσύρει τη στήριξή του από πρωτοβουλία της Νορβηγικής κυβέρνησης για την παγκόσμια προώθηση της φυτικής δίαιτας (πρωτοβουλία EAT-Lancet, που αναζητά τι σημαίνει υγιής και βιώσιμη διατροφή για 10 δισεκατομμύρια ανθρώπους), ύστερα από πολιτικές πιέσεις που προήλθαν από αντιδράσεις της Ιταλίας. Ο εκπρόσωπος της Ιταλίας τόνισε στην επιστολή του ότι η παγκόσμια στροφή προς τη φυτική δίαιτα «θα οδηγούσε στον χαμό εκατομμυρίων θέσεων εργασίας που σχετίζονται με την εκτροφή ζώων και την παραγωγή "ανθυγιεινών τροφών", και θα κατέστρεφε παραδοσιακές διατροφές που αποτελούν τμήμα της πολιτισμικής κληρονομιάς». (British Medical Journal, 9/4/19)

Το κρέας δεν κάνει καλό στην υγεία, αλλά κάνει καλό στην οικονομία…

Φυσικό, άλλωστε, καθώς η δίαιτα με κρέας είναι διπλάσια σε κόστος σε σχέση με μια φυτική δίαιτα (Guardian,18/07/10)…

Επιλεγόμενα

Τελειώνοντας, θέλω να επιστρέψω σε αυτό που έλεγε ο Πλάτωνας Δρακούλης: αν κάποιος νιώθει ακόμα μέσα του τη δίψα για αίμα, τότε ας τρώει ζώα, ποθώντας ταυτόχρονα να φύγει από εντός του η κηλίδα.

Το ζήτημα, νομίζω, δεν είναι πρώτιστα αν τρώμε ή δεν τρώμε ζώα, αλλά κατά πόσον κάνουμε μια συνειδητή επιλογή που προέρχεται μέσα από ώριμη σκέψη, έρευνα και προσωπική διεργασία μέσα στον καθένα.

Καθώς μεγαλώνουμε σε μια κοινωνία που θεωρεί δεδομένη έως και καλή και αναγκαία την κατανάλωση ζώων, χρειάζεται εσωτερική επανάσταση για να αποτιναχτεί αυτός ο τρόπος σκέψης και ο καθένας να κάνει τη δική του, συνειδητή επιλογή, ακόμη και αν αυτή παραμείνει η ζωοφαγία.

Κοινώς, είναι θέμα δουλειάς μέσα στη συνείδησή μας, όπως τόσα και τόσα άλλα. Η εξωτερική συμπεριφορά έπεται, κι αν κάποιος αλλάξει συμπεριφορά δίχως να αλλάξει η συνείδησή του, τότε καλύτερα να παραμείνει με τη συμπεριφορά που του ταιριάζει, κι ας ποθήσει «με συνεχή και γαληνιαίο πόθο» την εσωτερική αλλαγή του.

Σκοπός των παραπάνω είναι να βοηθήσουν να τεθεί το θέμα σε μια πιο διευρυμένη διάσταση, ώστε να βοηθήσει όποιον θέλει να κάνει τη δική του προσωπική έρευνα και να καταλήξει στα δικά του συμπεράσματα.

Είναι, επίσης, μια πράξη αγάπης προς όλους, αλλά κυρίως προς τα ζώα. Θέλω με αυτά τα γραπτά να κάνω κάτι για να τους ζητήσω έμπρακτα συγγνώμη για όσα δεινά επιβάλλουμε σε αυτούς τους συνοδοιπόρους μας, που με τόση ομορφιά και χάρη γεμίζουν τον πλανήτη.

